

РЕШЕНИЕ

№ 751

гр. София, 25.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на дванадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Мария Райкинска

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Елизабет Петрова Въззивно гражданско дело
№ 20221000500710 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 – чл.273 от ГПК.

С решение от 03.11.2021г по гр.д. № 13075/2020г СГС, ГО, I-12 състав е признал за установено по предявения от Х. Г. Х. иск с правно основание чл.422, ал.1 вр. чл.415, ал.1 от ГПК против К. Д. Т. , че ответникът дължи сумата от 32 000лв- главница по запис на заповед от 29.03.2018г, ведно съд законната лихва. С решението си съдът е възложил разносните съобразно изхода от спора и доказаните разноси в първоинстанционното и заповедното производство.

Решението от 03.11.2021г е обжалвано с въззивна жалба от ответника К.Т., представлявана от адв. К., изцяло. Въззивникът поддържа, че СГС е допуснал нарушения на процесуалния и материалния закон и необоснованост. Поддържа, че с отговора на ИМ ответникът е направил възражение, че записът на заповед има обезпечителна функция и е поискал събиране на доказателства. Поддържа, че незаконосъобразно съдът му е указал да конкретизира исканията си. Поддържа, че адв. К. не е бил надлежно упълномощен по делото. Поддържа, че по делото не е изготвен доклад, че на ответникът не е указано какви факти носи тежестта да докаже. Поддържа, че поради нарушения на процесуалния закон не са събрани искани от ответника доказателства. Моли апелативния съд да отмени решението на СГС и да постанови

ново, с което да отхвърли предявения установителен иск.

Ищецът пред СГС, настоящ въззивае Х.Х., представляван от адв. Й. депозира писмен отговор на въззивната жалба, с който оспорва жалбата като неоснователна.

В о.с.з. въззивникът К.Т. се представлява от адв. К., който поддържа въззивната жалба. Счита, че делото следва да се върне за разглеждане от първата инстанция. Евентуално счита, че следва да се съберат исканите от ответника доказателства и решението на СГС да бъде отменено като неправилно, а предявеният иск- отхвърлен. Поддържа, че записът на заповед е нищожен, че има обезпечителна функция, че е подписан при грешка и измама. Моли жалбата да бъде уважена и претендира разносните, направени по делото.

Въззиваемият Х.Х. се представлява в о.с.з. от адв. Й., който оспорва жалбата. Моли същата да бъде отхвърлена. Претендира разноси по делото , за които представя списък по чл.80 от ГПК.

Софийският апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено следното:

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Съгласно разпоредбата на чл.269, изр.2 от ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото от страната във въззивната жалба, като служебно има правомощие да провери спазването на императивните материалноправни разпоредби , приложими към процесното правоотношение. В този смисъл са дадените указания по тълкуването и приложението на закона от ВКС с ТР № 1/2013г по т.д. №1/2013г на ОСГТК- т.1.

Настоящият съдебен състав приема, че обжалваното решение е валидно, допустимо и правилно.

По делото от фактическа и правна страна се установява следното :

Предявен е иск за установяване на вземане на ищеца, който твърди, че задължението на ответника е породено от запис на заповед, който ответникът е подписал като издател и въз основа на който ищецът се е снабдил със заповед за незаважно изпълнение и изпълнителен лист.

Ответникът, издател на записа на заповед, не оспорва в отговора на ИМ , че е подписал записа на заповед. Възражава, че записът на заповед има обезпечителна функция към каузално правоотношение, което е приключило. Възражава още, че записът на заповед е нищожен и че му липсват атрибути , изискуеми по чл. 555 от ТЗ. Пред настоящата инстанция навежда твърдения за унищожаемост на записа на

заповед.

По делото/в рамките на проведеното заповедно производство/ е представен в оригинал запис на заповед, издаден на 29.03.2018г от К. Д. Т., с който същата се е задължила безусловно на конкретен падеж- 29.06.2018г да заплати на Х.Х. 32 000лв. Подписът на издателя на записа на заповед не е спорен.

Предявен е иск за установяване вземането на ищеца по издаден в негова полза запис на заповед.

За да бъде един документ запис на заповед , да обективира валидно задължаване на издателя и да служи като документ за издаване на заповед за изпълнение по реда на чл.417,т.9 от ТЗ той следва да отговаря на изискванията на чл.535 от ТЗ. Доколкото въззивната инстанция следи служебно за прилагането на императивните материалноправни разпоредби, относими към спора предмет на делото, съдът дължи проверка за валидността на процесния запис на заповед. Само документ отговарящ на изискванията на чл.535 от ТЗ може да служи като запис на заповед. Процесната ценна книга е съставена в предписаната от закона форма и съдържа всички съществени реквизити по чл. 535 ТЗ. Записът удостоверява поето задължение от ответника – издател за заплащане на определена сума – 32 000лв. на посочено лице, с уговорен падеж – 29.06.2018г. и място на плащане, по смисъла на чл.536,ал.3 от ТЗ . Посочено е и мястото на издаване. С оглед изложеното съдът следва да приеме, че процесният запис на заповед е редовен от външна страна, съдържащ изискуемите по закон атрибути.

По отношение на валидността на записа на заповед и дали той обективира действително изявление на издалата го страна- съдът намира, че направеното от ответника бланкетно в отговора на ИМ и поддържано пред настоящата инстанция възражение за невалидност- нищожност или унищожаемост на записа на заповед е неоснователно. Проверката за валидността на записа на заповед се дължи от съда и служебно, но както беше посочено в определението от о.с.з. от 12.05.2022г, само по отношение на това дали записът на заповед е нищожен поради противоречие с императивни правни норми, както и при нищожност, изводима пряко от сделката- в някои хипотези на заобикаляне на закона или нарушаване на добрите нрави. Доколкото ответникът не е навел в отговора на исковата молба конкретни твърдения за факти, при доказването на които да се направи извод за някаква нищожност или унищожаемост на записа на заповед като сделка, то следва да се приеме, че такива фактически твърдения се явяват преклудирани и не могат да бъдат съобразени от съда , дори и да са уточнени впоследствие. В този случай по делото могат да се проверят само форми на нищожност на сделката, за които съдът следи и служебно и за установяването на които не настъпва преклузия. По делото не се установява процесният запис на заповед да противоречи на императивни правни норми, нито

доколкото може да се установи от самата сделка- същата да е сключена за заобикаляне на закона или в нарушение на добрите нрави. По делото липсват доказателства, от които да може да се изведе извод за невалидност или недействителност на записа на заповед. Останалите твърдения на ответника за недействителност на записа на заповед, както беше посочено, се явяват преклудирани и не подлежащи на изследване.

С оглед изложеното следва да се приеме, че записът на заповед въз основа на който ищецът търси плащане на сума от ответницата е редовен от външна страна документ и съдържа валидно, пораждащо последици, изявление на своя издател.

Следващото възражение на ответника за недължимост на процесната сума като задължение по запис на заповед от 29.03.2018г е поради обезпечителния характер на документа по каузално правоотношение, което е приключило.

Съгласно дадените указания по тълкуването и приложението на закона , задължителни за съдилищата с ТР № 4/2013г по т.д. №4/2013г на ОСГТК на ВКС- т.17 ищецът по иск с предмет като настоящия не е длъжен да въвежда в спора и каузалното правоотношение във връзка с което е издаден запис на заповед. Записът на заповед е абстрактна правна сделка, с която издателят обещава безусловно да плати на поемателя или на негова заповед определена сума пари. Основанието за задължаване не е елемент от фактическия състав на абстрактните сделки и поради това причината за обещаното плащане не е сред задължителните реквизити на записа на заповед съгласно чл.535 от ТЗ. Според съдебната практика- цитираното ТР № 4/2013г , решение № 60212/2021г по гр.д. № 1892/2020г на IVГО, решение № 248/2014г по т.д. № 3437/2013 на I ТО на ВКС дори и да не е спорна между страните обезпечителната функция на процесен запис на заповед не се променя предметът на делото, ищецът търси вземането си основано на менителничния ефект. При редовен от външна страна менителничен ефект и направено от ответника общо оспорване на вземането, ищецът не е длъжен да сочи основание на поетото от издателя задължение за плащане и да доказва вземане по каузално правоотношение, по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед. Ищецът дължи да докаже вземането си, основано на менителничния ефект – съществуването на редовен от външна страна запис на заповед, подлежащ на изпълнение.

Въведените от ответника по делото възражения срещу издадения запис на заповед с а именно общи възражения- за нищожност, неуточнено каква, за погасяване на някакво каузално правоотношение. При тези възражения съобразно изложеното по-горе ищецът дължи доказване на твърдените от него факти в исковата молба - наличието на редовен от външна страна запис на заповед, по който ищецът е поемател, а ответникът- издател. При общи възражения, каквито са процесните, съществуването на каузалното правоотношение не подлежи на изследване, тъй като издаденият редовен запис на заповед е основание и доказателство за съществуване на вземането –

в този смисъл по сходен казус е постановено решение № 60212/2021г по гр.д. № 1892/2020г на IVГО.

Ето защо в процесния случай съдът приема, че поради бланкетния, общ характер на възражението за наличие на каузално, то не променя правопораждащия вземането факт- редовен и валиден запис на заповед, който установява вземането на ищеца.

С оглед изрично посочения падеж в ценната книга предявяване на същата за плащане не е необходимо, тъй като изискуемостта на задължението настъпва автоматично- т.3 от № ТР 1/2005г на ОСТК на ВКС.

С оглед изложеното и възприетия извод за валидност на изявлението на ответника за поемане на безусловно задължение към ищеца за заплащане на определена сума- 32 000лв на определен падеж съдът намира, че предявеният иск за установяване задължението на ответника по запис на заповед в размер на 30 000лв е основателен и доказан.

Изводите на двете съдебни инстанции съвпадат. Първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

По отношение на разноските

С оглед изхода от спора само въззиваемата страна има право на разноски пред настоящата инстанция. Същият претендира разноски и доказва направени такива в размер на 1450лв. Сумата следва да бъде възложена върху въззивника, с оглед изхода от спора.

Предвид изложените съображения, състав на Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 266360 от 03.11.2021г, постановено по гр.д. № 13075/2020г по описа на Софийски градски съд, IГО, 12-ти състав, изцяло.

ОСЪЖДА К. Д. Т. с ЕГН ***** да заплати на Х. Г. Х. с ЕГН ***** сумата от 1450лв- разноски по делото , на осн. чл. 81 вр. чл.78,ал.1 от ГПК.

Решението подлежи на касационно обжалване с касационна жалба пред ВКС в 1-месечен срок от връчването му на страните , при условията на чл.280,ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____

